

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

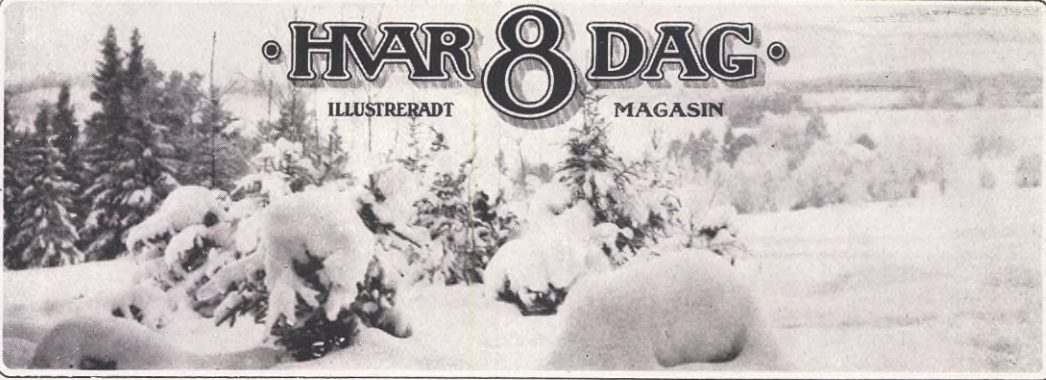
This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

VINTER. — AMATÖRFOTO. I ZETTERSTRÖM, ÖSTERSUND.

21:STA ÅRG.

DEN 22 FEBRUARI 1920

N:O 21

Foto. W&Kund, Stockholm.

Klubb: Benjt Silfversparre.

Benjt Silfversparre

När en gång det svenska musiklivets historia skall skrivas, kommer man att häpna över vilka stora insatser som gjorts av män som icke till yrket varit musiker. Musik är nämligen inte bara, att det finns folk, som spelar och sjunger. De behöva också ha publik. Och i ett så glesbefolkat land som vårt, där jordmånen för kulturarbete över huvud är tämligen mager, behöver publiken organ.seras.

Denna organisering betyder två ting: dels att människor intresseras för den konst det här är fråga om, dels att det åt musikerna skapas tillfälle att verka.

Vad det förra beträffar, så vet var och en, huru folk i allmänhet gärna går och hör litet musik. Men man vill gå dit som till ett dukat bord. Och är det förenat med någon möda i ena eller andra avseendet, så låter man det helst vara. "Om inte musikerna vilja spela, så att jag kan få höra på", så resonerar man gärna, "så må det vara hänt. Jag vill ha varan för mina pengar, och det är musikerns sak att göra den mig tillgänglig."

Musikerna å sin sida känna sig ofta överflödiga i samhället. De äro i regel opraktiska naturer utan fördelelser med övriga samhällsklasser. De vilja gärna ge ut allt vad de ha av vacker musik, men de våga icke. Det är ekonomiskt för dyrbart att konserterna för sitt eget nöje inför tomma bänkar. Och så stanna de i skymundan och göra sig ej gällande på dagens marknadstorg.

Så var det allmänt för omkring 20 år sedan.

Nu häpnar man över det storartade musikintresset i våra större städer, främst Göteborg och Stockholm. Nu befolkas våra konsertlokaler av personer och samhällsklasser, som man för tjugo år sedan aldrig skulle ha tilltrött intresse för musik. Och om också de utländska konsertgivarnes antal under de senaste kris åren ökats, så har å andra sidan samtidigt även de inhemska musiker, som offentligt utöva musik, blivit betydligt flere än förr.

Hur har detta gått till?

Man tager säkert icke fel, om man däri, vad Stockholm beträffar, ser resultatet av det arbete som konsert- och kammarmusikföreningarna nedlagt. Principen för deras verksamhet har varit att genom en sammanslutning av musikintresserade giva musikerna tillfällen att utöva sin konst utan ekonomisk risk. Man intresserade stora kretsar av huvudstadens bättre situerade befolkning för företaget och inbjöd till tecknande av garanti-summor och abonnerande av konsertbiljetter. Musikerna å sin sida voro icke sena att begagna det tillfälle, som så bjöds dem att utöva sin konst.

Att börja med voro konserterna rätt fåtaliga och det såg tidvis ganska hotande ut för dessa förenings bestånd. Men tanken med dem var riktig och principen efter vilken de verkade ändamålsenlig. Samarbetet mellan representanter för publiken och musiken till musiklivets fromma måste förr eller senare föra till målet.

En av dessa lekmän, som med aldrig sviktande tålamod och energi tillsammans med våra musiker arbetat på musiklivets i Stockholm höjande är advokaten Erik Lidforss och den fullständiga framgången är icke minst hans förtjänst. Efter att flere år ha varit konsertföreningens energiske sekreterare är han numera sedan innevarande säsongs början ordförande i dess styrelse, och det torde vara den allmänna meningen, att därmed den rätte mannen kommit på den rätta platsen.

Lidforss var redan i pojkåren mycket musikintresserad och lärde tidligt att spela fiol. När han kom till Stockholm, blev han hastigt en ledande själ i det bekanta s. k. Mazérska kvartett-sällskapet, en halv-officiell institution, som sammanträder en gång i veckan för att idka kammarmusik och speciellt kvartett-

spel. Han var 1904—1906 sällskapets s. k. musikchef, och härom året hedrade sällskapet honom genom att kalla honom till sin hedersledamot. Hans violinistiska talang har även tagits i anspråk för offentliga kammarmusikkonserter och han har deltagit i turnéer i södra Sverige med Salomon Smiths bekanta stråkkvartett.

Det har redan nämnts om det arbete, som Lidforss nedlagt inom Stockholms konsertförening. Ännu mera av intresse har han låtit kammarmusikföreningen i Stockholm komma i åtnjutande av. Denna på samma princip som konsertföreningen grundade förening, vars uppgift är att anordna konstnärligt högtstående kammarmusikkonserter i huvudstaden, har i Erik Lidforss haft en förträfflig ledare, om icke till namnet, så dock till gagnet. Sedan flere år är han dess sekreterare.

Musikens framtidsplaner i Stockholm äro också intimt förknippade med Erik Lidforss' namn. Som bekant ämnar man med det snaraste börja byggandet av ett stort tidsenligt konserthus, och för ändamålet har insamlats en stor summa pengar, tomt har förvärvats av staden vid Hötorget m. m. För verkställandet av byggnadsplanerna och förvaltandet av de influtna medlen har bildats en "Stiftelse för Stockholms konserthus", i vars styrelse Lidforss är en av de mest verk-samma ledamöterna.

Vår officiella Kungl. Musikaliska Akademi har också visat sig uppskatta Lidforss' oförtrutna arbete för höjandet av huvudstadens musikliv och har kallat honom till sin ledamot, en utmärkelse, som icke kommer många lekmän till del och sällan har tillfallit någon med mera rätt än Erik Lidforss.

Dessa rader ha närmast kommit till stånd med anledning av advokaten Lidforss' i dagarna infallande halvsekeldag.

Erik Lidforss är nämligen född den 13 februari 1870. Hans vagga stod i Norrköping, där modern, den både på huvudets och hjärtats vägnar högt begåvade Anna Marie Swartling av den bekanta köpmannasläkten, hade sitt föräldrahem, men fadern, sedermera professorn i nyueuropeisk lingvistik den framstående filologen och estetikern Volter Edvard Lidforss hade då redan börjat sin akademiska lärarebana i Lund, och vid dess katedralskola aflade Erik sin mogenhetsexamen 1887, liksom det var vid dess universitet han bedrev sina studier med resultat av fil. kandidatexamen 1889 och hovrättsexamen 1892. Det var ock under inflytande av det icke minst vid denna tid högt utvecklade musiklivet här han lade grunden till sin musikaliska bildning; vi tro icke att vi missminna oss i, att det var den i många år t. f. akademikapell-mästaren Kempf, som var hans främste handledare i violinspelets konst. Modernepäbräet torde hos honom i motsats mot hos den äldre brodern Bengt ha varit det övervägande och med det starkt utvecklade musik-sinnet förband sig hos honom en utpräglad begåvning även för affärsjuristens kall. Efter sin hovrättsexamen kom han till Stockholm, där han började sin praktiska juristbana som biträde å Karl Staaffs advokatbyrå, i vilken han från och med år 1900 inträdde som delägare och vari han i sammanhang med Karl Staaffs övergång till det politiska livet blev den ledande mannen: advokatfirman Staaff och Lidforss, numera Lidforss och Levy, hör alltjämt till huvudstadens mest ansedda. Det bör måhända erinras, att han även ställt sin förmåga som jurist i musikens tjänst, då han på sin tid framgångsrikt biträdde hofkapellet i dess bekanta lönestrid.

Sedan år 1897 är Lidforss i äktenskap förenad med Ågot Vilhelmina Klaveness, dotter av skeppsredaren A. F. Klaveness i Sandefjord i Norge och hans maka Britte Andersen.

Glucks mästerverk "Iphigenia på Tauris", som ej givits här på 111 år, fick den 10 februari sin återuppståndelse på Operan, inför en mycket entusiastisk men, sorgligt nog, allt annat än fulltalig publik. Stockholmspubliken börjar visa en allt mera påfallande likgiltighet gentemot allt vad teater heter — och denna likgiltighet går givetvis först och främst ut över allt som heter stor teater.

"Iphigenia på Tauris" var som bekant det sista av Glucks stora musikdramer och det verk där han samlat och förenat alla de reformatoriska idéer och strävanden, som de föregående årens mödor, motgångar och framgångar utvecklat inom honom. Handlingen rör sig om Iphigenia som på Tauris blev prästinna åt Artemis och hennes broder Orestes, som på väg till Grekland med sin vän Pylades och deras krigare råkar ut för en storm, lida skeppsbrott och tillfångatagas av skyternas konung Thoas. En av de båda vännerna måste offras och det blir Orestes som utses härtill, medan Pylades återlär sin frihet och flyr. Han återkommer dock med sina grekiska krigare alldeles lagom att förhindra offret och fördriva skyterna, sedan också Orestes och Iphigenia inför offeraltaret igenkännt varandra.

Musiken till detta klassiska drama äger partier av stor både upphöjd kraft och lyrisk skönhet och om den än här och var kan verka något tröttande i sin rätt utdragna längd, är den dock å andra sidan oändligt gripande i sin storslagna och gudomliga renhet. Till att kvällen som helhet blev en verklig högtidsafton och en märkesdag i vår Operas historia bidrog också icke minst den utomordentligt vackra och stillfulla uppsättningen med en för alla akterna genomgående dekoration, därvid idén med rundhimmel för första gången tillämpats här hemma. Bland kvällens ur regisympunkt höjdpunkter kan nämnas de skytiska krigarnes,

Foto. Åimberg & Pevnitze, Stockholm.

Kliché: Longt Silfversparre.

"IPHIGENIA PÅ TAURIS" AV GLUCK PÅ K. TEATERN. Två scenbilder. Överst: Fru Nanny Larsén-Todsen (Iphigenia) och herr Carl Richter (Orestes).

med sina brinnande facklor, intåg i första akten samt grekernas instormande i den sista. Bland dem som allra varmast hyllades efter föreställningens slut, var också uppsättningens skapare, regissör Harry Stangenberg.

Hovkapellmästare Armas Järnefelt ledde operans musikaliska framförande med mycket fin uppfattning för verkets klassiska anda. Premiären bevisades av konungen.

garna deltog också en dam, fröken Hanna Hedman från Bollnäs, som på ett utmärkt sätt körde sin egen från Finland importerade travare Kuula. Alla dagens arrangemang fungerade utmärkt och starten av Svenska travsällskapets jubileumstävlingar, som få sin fortsättning och avslutning den 12 och 15, kan alltså betecknas som synnerligen lyckad.

Till bild å sid. 324.

Socialdemokratiska partikongressen tog sin början den 8 februari i Folkets hus i Stockholm med ett inledningsanförande av redaktör Hjalmar Branting. Förhandlingarna vid kongressen, vilken, när detta skrivs, ännu pågår, hava huvudsakligen rört sig om de olika punkterna på det program det socialdemokratiska partiet skall uppställa för höstens val.

Till illustr. å sid. 328.

Under senaste hälften av januari månad har i Hälsingfors varit samlad en konferens, vid vilken Finland och Polen samt de s. k. ryska randstaterna Estland, Lettland och Lithauen varit representerade. Konferensen, vilken med hänsyn till de skarpa intressetsatser, som yppat sig i en del av de behandlade ärendena sett sitt arbete krönas med relativ framgång uppnådde enighet rörande alla meningsskiljaktigheter i territoriella frågor såväl beträffande de i konferensen deltagande staternas inbördes relationer som förhållandet mellan desamma och Ryssland, varjämte ett gemensamt program antagits för ordnandet av de ekonomiska och kommersiella förhållandena liksom även för ett gemensamt mötande av den från öster hotande faran. För att realisera de vid konferensen uppställda målen i fråga om de gemensamma intressena skall tillsättas en centralkommitté med därunder sorterande lokalkommittéer. Från ledande finskt håll konstateras att i och med Hälsingforskonferensen ett viktigt politiskt och kulturellt samarbete inletts mellan de berörda nationerna.

Till illustr. å sid. 326.

Svenska travsällskapet firar i år sitt tjuoårsjubileum och har med anledning därav instiftat ett vandringspris, om vilket första gången tävlades på Norra Brunnsvikens gamla traditionella bana den 8 februari. Till tävlingarna hade från alla rikets provinser inkommit rekordanmälningar, bland vilka ett övervägande flertal lysande travarnamn varför också de olika loppen hade många spännande tillfällen och oväntade resultat att uppvisa. I tävlin-

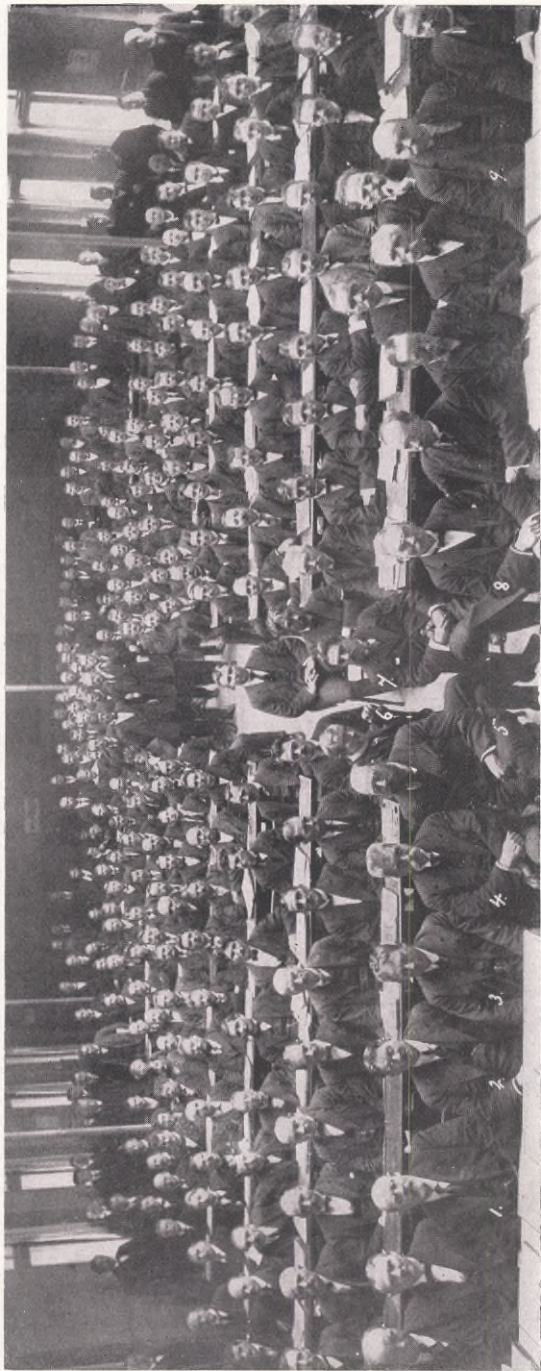

DE NORDISKA JORDBRUKAREFÖRBUNDENS FÖRSTADELEGERAREMÖTE i Göteborg den 2—3 februari. Främst fr. v.: Stortingsman K. Högset och godsägare R. Asker (Norge), v. häradshövding J. Nilsson (Sverige), statsrådet J. E. Mellbye (Norge), formand N. P. Hansen (Danmark), riksdagsmännen E. G. Nilsson och J. Johansson (Sv.) Mellerta raden fr. v.: Professor N. Wöhlén (Sv.), formand S. Christophersen och proprietär P. Bjerre (D.), landbruksskolaföreståndaren V. Senstad (N.), riksdagsman N. Johansson och förbundssekreterare J. Wedholm (Sv.) generalsekreterare W. Dietrichsen (N.), riksdagsman O. Olsson (Sv.), Sista raden fr. v.: Redaktörerna C. Knutsson (Sv.), H. Galundran (D.), T. Aalstahl (N.) och E. Dürango (Sv.).

De nordiska jordbrukareförbundens första delegeradmöte hölls den 2—3 febr. i Göteborg. Vid mötet voro de svenska sam-

manslutningarne Bondeförbundet och Jordbrukarnes riksförbund samt Norsk landmandsforbund och Dansk landmandsforening representerade. Efter överläggning beslöts enhälligt att samarbete omedelbart skall upptagas mellan de vid mötet representerade organisationerna och detta inom en så vid ram att intet må kunna hindra en senare tillslutning från andra nordiska lantmannaoorganisationers sida, vilka önska deltaga i samarbetet för det nordiska lantbrukets höjande. Andamålet med denna samverkan skall vara att stärka och utveckla sammanhållningen mellan nordens lantmän samt att främja arbetet för landbygdens ekonomiska, sociala och kulturella intressen i de nordiska länderna. I samband härmed fattades beslut om att utgiva en gemensam tidskrift, om samfält utprädnade när och var hällst stora och vitala intressen så kräva m m. Samarbetet skall ombesörjas av de delegeradmöten som årligen skola äga rum.

Nedanst bild: DEN STORA SOCIALDEMOKRATISKA PARTIKONGRESSEN. 1. Finansminister Thorsson, 2. hr Ruud, och 3. red. Puntervold, Norge, 4. hr Hj. Branting, 5. minister Stauning, Danmark, 6. partisekre. G. Möller, 7. sjiöminister frih. Palmstierna, 8. partikassör Wickman, 9. hr Nils Persson. — Foto, Jahnström, Sthlm. — Text å sid. 323.

EN MÄRKLIG DOKTORSDISPUTATION I LUND. Jur. d:r Åke Hassler ( ); 1. Förste opponen, den bekante processualisten prof. Kallenberg; 2. andre oppon. jur. d:r Carlquist; 3. tredje oppon. d:r Dahlberg; 4. professor Bergman; 5. hovrättsfiskalen Ericson.

För första gången på 24 år har en doktorsdisputation i det juridiska ämnet processrätt förekommit i Lund. Det var lördagen den 31 sistslidne januari, då Lunds studentkårs ordförande, jur. lic. Åke Hassler, försvarade en avhandling med titeln "Om ställföreträdarskap i rättegång enligt svensk rätt". Såväl avhandlingen som försvaret erhöilo synnerligen gott vitsord av fakulteten, som beslöt omedelbart ingå till universitetskanslern med begäran om förordnande för d:r Hassler att vara docent i processrätt vid fakulteten.

Stockholms länsstyrelse har fäst civilministerns uppmärksamhet på att någon belöning borde tilldelas lärarinnan vid Ateneum för flickor i Stockholm, gymnastikdirektör Maria Palmqvist, som den 16 februari 1919 med fara för eget liv räddade ett par personer från att drunkna i Kyrksundet utanför Algö i Tyresö socken. Ovannämnda datum var nämligen fröken Palmqvist ute på en skridskofärd utanför Algö när isen plötsligt brast under ett par personer, som åkte sparkstötting i närheten. Fröken Palmqvist lyckades, krypande på isen taga sig fram till vägen och efter en stunds arbete få de båda nödställda upp ur vattnet. På grund av den starka strömmen var isen emellertid synnerligen svag just

GYMNASTIKDIREKTÖR MARIA PALMQVIST. Efter Stockholms länsstyrelses förslag tilldelad guldmedalj för en räddningsbragd i febr. 1919. — Foto. Jäger, Sthm.

på den platsen och stor fara förelåg att den även skulle brista under den modiga räddarinnan, som är väl värd den belöning för sitt behjärtansvärda handlingssätt som nu tillkommit henne.

Kvartettsångsällskapet i Hälsingborg, en av vårt lands främsta sängkör, firade den 15 februari sitt tjugufemårsjubileum. Sällskapet bildades på initiativ av postmästare Gösta Boheman, vilken sedan, till år 1904, i egenskap av dirigent framgångsrikt ledde dess verksamhet. Åren 1904—1913 innehades dirigentskapet av musikdirektör Olof Lidner, vilken i sin ordning sistnämnda är avlöstes av nuvarande dirigenten bankkassör Birger Hildestrand.

Kvartettsångsällskapet, som under de gångna åren gjort en betydande och högt skattad insats i Hälsingborgs musikliv har utsträckt sin verksamhet även till andra platser genom företagna konsertturnéer. Sällskapet deltog sålunda i de stora sängarfästerna i Stockholm åren 1897, 1912 och 1916, i konserterna under Baltiska utställningen i Malmö 1914 samt har vid upprepade tillfällen givit konserter i Köpenhamn, Helsingör och andra danska städer. Vid en i Hälsingborg anordnad sängartävlan mellan olika skånska sängkör vann Kvartettsångsällskapet i Hälsingborg mästarsångarpriset

KVARTETTSÅNGSÄLLSKAPET I HÄLSINGBORG FIRAR 25-ÅRSJUBILEUM den 15 februari. — Foto. Steen-Müller, Hälsingborg.

DEN STORA SKRID-
SKOTÄVLINGEN
OSCAR MATHIESEN—
Mc LEAN I KRISTIA-
NIA. Starten i 500 m.
loppet i vilket Mathie-
sen (1) blev segrare; Mc
Lean (2).

Därunder: Ögonblicks-
bild från 10,000 m.-lop-
pet, i vilket jämväl Ma-
thiesen under oerhört
jubel segrade.

Foto. Skarpmoen, Kristiania

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre, Sthm.—Gbr.

Den med utomordentligt intresse motsedda matchen om världsmästerskapet i hastighetsåkning på skridskor mellan den professionelle amerikanske hastighetsåkaren Bobby Mc Lean och Norges främste hastighetsåkare världsmästaren Oscar Mathiesen, ägde rum den 7 och 8 febr. på Skjoteklubbens bana i Kristiania.

Mc Leans amerikanske impressarie hade genom sin våldsamma reklamering försatt den norska allmänheten i en oerhörd spän-

ning, kännetecknad av en hemlig fruktan för ett norskt nederlag. Första tävlingsdagen rådde det gynnsammaste väder med lätt kyla, solsken och vindstilla. I första loppet, 500 meter, tog Mc Lean ledningen, men upphanns inom kort av Mathiesen, som segrade på den vackra tiden 43.3 sek., med en sekund slående det tidigare världsrekordet på denna sträcka.

I den därpå följande tävlingen på 5,000 m. inkom Mc Lean

Pressfoto.

TRÄVÄVLINGAR I STOCKHOLM DEN 8 FEBRUARI: T. v. "Best Friend", importerad holländsk hingst, Skandinavians snabbaste travare, tillhörig herr Sixten Svenson, Borås. Erövrade 1:sta pris. T. h. Fröken Hanna Hedman, Bollnäs, kör finska hingsten Kuula. Text å sid. 323.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre, Sthm.—Gbr.

Foto. Sorbon, Södertälje.

Rörande den fruktansvärda flygolyckan på Malmslätt den 5 febr., omnämnd i föregående nummer av vår tidning, föreligga nu närmare uppgifter.

Löjtnant Nils Rodéhn, som sedan ett flyghaveri förra hösten varit underkastad sjukhusvård, hade efter återvunnen hälsa den 2 febr. återinträtt i tjänst vid flygkompaniet på Malmslätt. Efter att de föregående dagarna hava företagit kortare övningsflygningar utan passagerare gjorde han den 5 febr. en ny uppstigning, varvid löjtnant Ottomar Hedenblad på egen begäran medföljde som passagerare. Det använda flygplanet hade kort förut underkastats besiktning och befunnits i fullgott skick.

Under övningen företog löjtnant Rodéhn en rad vackra och vällyckade konstflygningar. Vid den sista av dessa vilken företogs på omkring 200 meters höjd intogo flygplanet vingar en fullständigt vertikal ställning och flygningen avslutades med en vingglidning rakt ned med fränslagen motor. De av föraren gjorda försöken att åter rätta upp flygplanet lyckades på grund av den ringa höjden icke fullständigt, utan maskinen slog i alltför brant vinkel mot marken och krossades mot en vägbank. De båda ombordvarande ljöto därvid en ögonblicklig död.

*

Nils Fredrik Rodéhn, som var född 1892 i Karlskrona blev 1912 officer vid Södermanlands regemente,

som första man med en tid av 8.53.7 min., under det att Mathiesen, som under åkningen överfallits av ett illamående, hade en tid av 9.06 min. Utgången av tävlingen framkallade bland publiken en ytterligt tryckt stämning.

I påföljande dags tävlingar på 1,500 och 10,000 m. segrade Mathiesen överlägset. Under den första löpningen förmärktes hos honom en viss nervositet sedan nederlaget dagen förut, men i den sista tävlingen hade han återvunnit all sin gamla segervana säkerhet. Tiderna för de tävlande voro för Mathiesen 2.27.8 på 1,500 m. och 18.39.1 på 10,000 m. samt för Mc Lean resp. 2.28.2 och 19.19.4.

DE SENAST OMKOMNA SVENSKA FLYGARNE:

T. v.: LÖJTNANT NILS RODÉHN.
(Efter ett porträtt taget några dagar innan olyckan).

T. h.: LÖJTNANT OTTOMAR HEDENBLAD.

EN HISTORISK BREVDUVA.

Kommandantens å fortet Vaux (Verdun), Raynal, sista brevduva, utsänd kort innan fortet föll. Duvan förde ett meddelande daterat 4 juni 1916 från kommandanten: "Vi hålla ännu stånd men äro utsatta för häftiga anfall med gas och rök. Omedelbar hjälp är av nöden. Försök sätta oss i optisk förbindelse med Souville, som ej svarar på våra signaler. Detta är min sista duva". På den nu pågående fjäderfästställningen tillerkändes duvan Victoria Cross-medaljen "för hjältemodigt uppförande under eld" och hederstegionens diplom samt en ring att bära om foten.

Foto. Swenson, Linköping.

där han 1917 utnämndes till löjtnant. Sitt certifikat som flygare erövrade han våren 1916 vid Thulins flygskola på Ljungbyhed. Förleden sommar vistades han tre månader vid en fransk flygskola där han ytterligare utvecklade sin erkända stora skicklighet som konstflygare. Löjtnant Rodéhn, som inom flygintresserade kretsar ansågs som en av vårt lands allra yppersta flygare, gjorde sitt namn bekant även för den stora allmänheten genom sin i sept. förra året företagna flygning på 7 1/2 timma utan mellanlandning från Ystad till Haparanda, varifrån han utan landning fullbordade färden till slutmålet Boden, en sammanlagd sträcka av 1,500 km. Kort tid efter denna lysande bragd ådrog han sig vid en flygolycka på Malmslätt ett svårartat benbrott,

från vilket han först nyligen friskskrivits. För vårt flygvapen innebär löjtnant Rodéhns bortgång en utomordentligt kännbar och svärersättlig förlust. Ottomar Rudolf Hedenblad var född 1895 och son till överste O. R. Hedenblad i Hälsingborg. Han erhöll sin officersfullmakt 1917 och utnämndes den 16 jan. i år till löjtnant vid första livgrenadjärregementet. Livligt intresserad av flygning hade han inlagt ansökan om att få utbilda sig till flygare, men hade ännu icke hunnit upptaga detta arbete.

*

De förolyckade officerarnes jordfästning försiggick under övliga militära hedersbetygelser och allmänhetens djupa deltagande i Linköpings domkyrka den 8 febr.

Mathiesens seger hälsades av de oerhörda åskådaremassorna med en bifallsstorm som icke ville lägga sig. Åter och åter höjdes jubelropen, publiken trängde in på tävlingsbanan och när segaren, lagerkransad och buren på folkets axlar, ånyo utropades till världsmästare, hälsade honom publiken åter med orkanartat bifall. I ekonomiskt hänseende renderade matchen de båda tävlande 120,000 kr. vardera.

En efter tävlingen av Mc Lean gjord utmaning till en ny kraftmätning avböjdes av Mathiesen, som förklarade, att han för alltid lämnat tävlingsbanan.

1—7 EFTER PLENUM
I STÄNDERHUSET:
1. Finlands utrikesminister Rudolf Holsti. 2. Legationssekreteraren Palin(1) och finske ministern Erich(2). 3. Konf. generalsekr. finske ministern Öhrström(1), finske statsministern Vennola (2). 4. Finske krigsministern Berg och general Enckell. 5. Lettiska överstarne Laimin o. Kalmin. 6. Polska representanterna Wasilewski(1), Samson-Himmelstjerna (2) och Prus-Boguslovski (3). 7. Republiken Lettlands representanter.

8. OLONETS-BOR I NATIONALDRÄKT: En sångförening från det av bolsjeviker svårt hemsökta Olonets på besök i Helsingfors. Guvernementet Olonets erövrades av finska frivilliga trupper men intogs åter av överbakten. — Efter fotos. Text å sid. 323.

TILL OMRÖSTNINGEN I SÖNDERJYLLAND.

Efter fotografi.

FRANSKA TRUPPER INMARSCHERA I HADERSLEV och passera det överhöljda tyska kejsarmonumentet. Dannebrogen har icke varit uppe där sedan 55 år.

Kliche: Kem. A.-B. Bont Silfversparre, Sthlm.—Gbg.

I fler fotografi.

FRANSKA ALPJÄGARE INMARSCHERA I SÖNDERBORG.

Kliche: Kem. A.-B. Bont Silfversparre, Sthlm.—Gbg.

Klitché: Ernst Sjöbergparne.

Efter Sjöbergparne.
AMIRALEN VON REUTER MED OFFICERARE OCH BESÄTTNINGAR FRÅN DE VID SCAPA FLOW INTERNERÅDE TYSKA ÖRLOGSFARTYGEN ÅTERKOMMA TILL HEMLANDET. Mottagandet i Bremerhafen. Amiral von Trotha (2) hälsar amiral von Reuter (1) och besättningarna.

Klitché: Ernst Sjöbergparne.

Efter fotograf.
AMIRAL VON REUTER MÖTES AV SIN MÅKA OCH SINA BARN.

Efter fotograf.

LEGATIONSRÅDET VON LERSNER, chef för den tyska fredsdelegationen från vilken post han begärde avsked för att bli befriad från uppdraget befodra utlämningslistan till sin regering.

Efter fotografier. Klitché: Bengt Silfverparre.

KÄJSAR WILHELM I:s STATY BEKRANSAS INNAN AVMAR-
SCHEN.

DE SISTA TYSKA TRUPPERNA UTRYMMA DANZIG DEN 8 FEBRUARI, under deltagande av oöverskådliga människomassor, vilka med blommor bjödo trupperna farväl. Marschen gick till Langfuhr därifrån de överförts till Pommern.

Till bild å sid. 330.

Tyske amiralen von Reuter, vilken lät sänka den under hans befäl stående, i Scapa Flow, England, internerade tyska flottan och därefter tillsammans med

övriga i affären inblandade tyska officerare hållits i engelsk fångenskap, har i dagarne frigivits och avreste den 28 januari från England. Vid hemkomsten till Tyskland blev amiral von Reuter föremål för omfattande hyllningar från befolkningens sida.

Efter fotografier.

NÅGRA AV DE VÄRSTA "BARBARERNA" ÅTER I HEMLANDET. Tyskar återkomna från krigsfångenskap.

Klitché: Ken. A.-B. Foto: Sjöbergström, Sjöm.-Gbg.

ANDERS ZORN.

60 ÅR DEN 18 FEBRUARI.

Av alla svenska konstnärsmän, äldre såväl som samtida, har intet vunnit en världspopularitet så som Anders Zorn. Hans konst har i lika hög grad avunnit beundran från sakförståndet som den intagit alla och envar.

Vidst. bild: ANDERS ZORN OCH MAKAN, FRU EMMA ZORN, FÖDD LAMM.

Kort efter sin make fyller även fru Zorn, den 30 April, 60 år. I den kulturinsats till fromma för Dalarnas utveckling åt vilken makarne Zorn sedan många år tillbaka ägnat ett stort intresse och som ofta tagit sig uttryck i betydande donationer, är väl bekant att Emma Zorn personligen tagit stor del.

Fotos. Hallgren, M.-sv.

I en sal på Nationalmuseum i Stockholm hänger en tavla, som besökaren alltid fascinerad stannar inför, betagen av uppmärksamhet och beundran. Denna tavla är Anders Zorns *Midsommardansen*. Nordens säregna kvällsstämning med skymning över markerna och ljus himmel, de praktfulla figurerna som trolskt synes vävas samman under dansens rytmiska intensiva rörelser. Det urfriska svenska från ett av vårt lands skönaste landskap, det härliga Dalarna, allt detta lever på ett märkligt förtäta sätt i denna duk, vilken signerats av ett namn som mer och mer blivit liktydigt med ljusets, rörelsens och färgens mästerskap inom vår svenska konst.

Det förefaller nästan överraskande att det i dagarna blir 60 år sedan *Anders Zorn* föddes i det mellansvenska landskap hans konst genom så många oförligenliga verk förevigat. Så spårlöst har tiden gått honom

förbi, så synes hans skaparkraft alltjämt verka i sin högsta potens. Och dock nalkas dagen då konstnären i sitt vackra hem i Mora skall passera en av de betydelsefullare milstenar på livets väg. Genom ett ganska säreget sammanträffande får han göra detta hand i hand med sin maka, som även hon ehuru på andra områden tagit betydelsefulla initiativ till Dalarnas utveckling, och som endast någon månad senare likaledes kan fira sin 60-åriga födelsedag. Det är bekant hur fru Zorn, som i hängiven och djup förståelse för sin makes konstnärskap stått som en god kamrat vid hans sida genom upprättandet av skolor m. m. i Dalarna kommit att intaga ett högt skattat rum i dess befolknings hjärta.

Om man överblickar Anders Zorns utveckling är det få konstnärer som förunnas att så tidigt som han ingå i sitt folks medvetande. Liksom hans dukar göra ett intryck av att ha blivit fullbordade i ett trollslag så är det över hela hans bana inga perioder av tveksamhet och dunkel. I det ögonblick han driven av sin kallelse grep penseln var han konstnär, och från den stund han framträdde var han Anders Zorn. Det är något av Aladdingestaltens sagolika segermöjligheter över hans liv. Allt han försökt har lyckats honom —

Forts. å sid. 336.

F. G. A. DAHL.
K. Arkitekt. V. Professor. —
Stockholm. — 85 år 13 febr.*

S. RIBBING.
F. d. Professor. — Lund.
75 år 17 febr.*

F. A. WULFF.
F. d. Professor Emeritus.
Lund. 75 år 11 febr.*

B. H. DAHLBERG.
Professor. — Uppsala.
60 år 18 febr.*

C. A. ALEXANDERSON.
Bruksägare. — Stockholm.
75 år 10 febr.*

H. E. TIGERSCHIÖLD.
Kansliråd. — Stockholm.
60 år 25 febr.*

E. STAAFF.
Lektor. — Stockholm.
60 år 7 febr.*

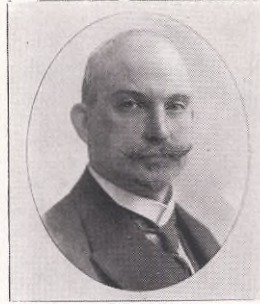
S. A. HEDIN.
Fil. Dr. — Stockholm.
55 år 19 febr.*

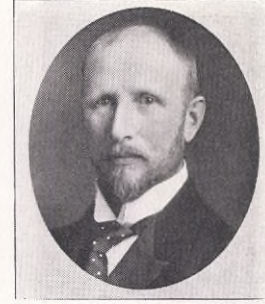
H. L. UDDÉN.
F. d. Landshövding. — Västerås.
70 år 24 febr.*

N. SUNNERHOLM.
Landssekreterare. — Falun.
65 år 18 febr.*

M. R. SAHLIN.
Landshövding. — Stockholm.
60 år 17 febr.*

J. F. BÅÅTH.
Borgmästare. — Hälsingborg.
50 år 19 febr.*

A. EKSTRÖM.
Kommandör. — Stockholm.
60 år 22 febr.*

S. E. SCHMIDT.
Överste. — Boden.
50 år 21 febr.*

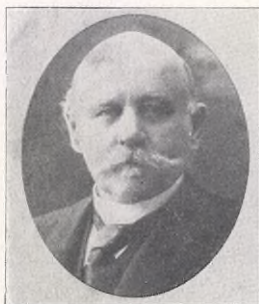

S. Å. V. HASSELBLAD.
Krigsråd. — Stockholm.
51 år 31 jan.*

L. A. SCHENSTRÖM.
Major. Dir. i A.-B. So. filmindu-
stri. Långgängen. 45 år 5 febr.

* Data å sidan 335.

J. SÖDERGREN.
Direktör. — Skara.
75 år 13 febr.*

N. A. KARLSSON.
F. d. Godsäg. F. d. Komm.-ordf.
Linköping. 60 år 3 febr.

M. W. RHEDIN.
Bruksägare. — Ellesbo.
55 år 12 febr.*

K. E. RUCKMAN.
Handlande. — Skärhamn.
50 år 27 jan.*

H. S. JOSEPHSON.
Grosshandlande. — Stockholm.
60 år 16 febr.

E. H. GERNANDT.
Direktör. — Stockholm.
60 år 20 febr.*

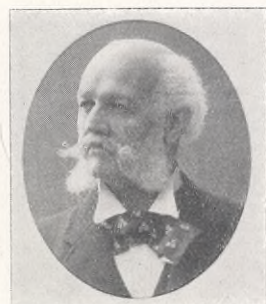
P. ANDRÉN.
Disponent. — Gävle.
60 år 27 jan.*

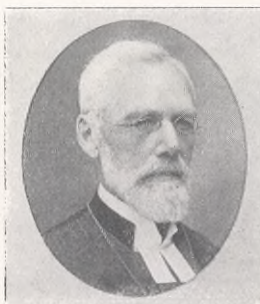
A. E. KLINTIN.
Disponent. — Stockholm.
50 år 15 febr.*

H. F. LINDBÄCK †.
F. d. Borgmästare. — Göteborg.
F. 40. † 9 febr.*

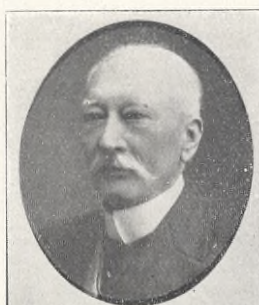
T. W. NORDENFELT †.
Kammarherre. — Stockholm.
F. 42. † 8 febr.*

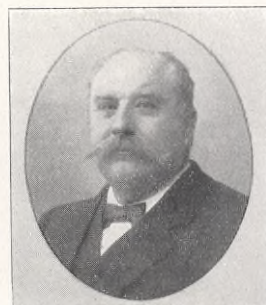
N. LÖVGREN †.
Biskop. — Västerås.
F. 52. † 7 febr.*

F. J:SON CARLSTRÖM †.
Rektor. — Nässjö.
F. 74. † 2 febr.*

O. L. CARLSSON †.
F. d. Godsägare. — Ulricehamn. — F. 42. † 3 febr.*

J. F. SJÖSTEDT †.
Godsägare. — St. Löfhulta.
F. 54. † 9 jan.*

O. T. PILO †.
Bokhandlare. — Göteborg.
F. 72. † 10 febr.*

G. A. H. HULTSTRÖM †.
Kapten. — Boden.
F. 82. † 29 jan.*

* Data å nästa sida.

ANDERS ZORN.

Forts. fr. sid. 322.

han behärskar och behärskar med samma överlägsenhet akvarellen, oljan, etsnålen, leran. Som ingen har han blivit ljuset, rörlighetens, färgpraktens och elegansens mästare. Han får vattnet att leva så att det rör sig inför ens blick såsom exempelvis i hans akvarell från Dalarö å Konstnämnet i Köpenhamn, han får ljuset att skälva och luften att dofta sommarljum som i sin oljemålning *Ute* å Göteborgs museum, han ger en strålgans några nyanser praktfullare än verkligheten åt sina färger såsom i det yppiga friska beundransvärda porträttet *Maja* i Berlins Nationalgalleri. Det är en elegans och brio över hans penselföring som särmärker och höjer hans konst i nivå med det yppersta i världen. Man erinrar exempelvis hans mondana duk *Natteffekt* å Göteborgs museum. Damen, som i präglig dräkt lämnar det tomma kafeet, belyser i blixtljus midnattsruset över Paris' mörknade boulevarder. I några av hans figurmålningar kommer elegansen, förnämheten i hans pensel till sin fulla rätt — särskilt bland dessa att nämna det utomordentliga porträttet av prins Carl — den blå prinsen — i kavaljeriets distinguerade uniform.

Samma enastående ljusbehandling som fångslar i hans målningar finnes i hans etsningar, av vilka de mest bekanta äro irländskan *Anita* och det geniala porträttet av Ernest Renan.

Av hans skulpturer må nämnas en träskulptur av modern, som befinner sig i fru Emma Zorns ägo, den läckra fontänen Morgonbad i Stockholm och isynnerhet hans vackra, ungdomliga frihetsstaty av Gustav Vasa, som rests vid Siljans stränder.

I den dag som i dag är betecknar Anders Zorn ett av renässansens allra största och märkligaste namn inom vårt svenska konstliv, vars gärning redan införlivats med svensk kultur och blivit en av dess yppersta prydnader. På hans 60-årsdag skall även svenska folkets hyllning för honom och hans maka bära det vackraste vittnesbördet om hans verks betydelse och ära för Sveriges land.

FOLKMRÖSTNINGEN I SYD-JYLLAND.

Text till bilder å sid. 329.

Den första av de två stora med längtan och spänning motsedda omröstningsdagarna i Syd-Jylland är nu tilländalupen och har givit ett utomordentligt vackert resultat. Sjuttiofem procent av första zonen hela befolkning har röstat sig hem till Danmark. De resterande tjugufem procenten äro tyskar, tyskar till sinne- laget och för de flestas del även till språket. Det blir sålunda ett rätt stort främlingselement, som redan nu upptages i den danska befolkningen. De som avgivit sina röster för Danmark äro först och främst de sydjylländska bönderna. Hela zonen var indelad i mer än 400 små omröstningssocknar och i en mängd av dem tavgavs icke en enda röst för Tyskland. Av de tjugufem proc. tyskar torde 16—18 proc. vara bosatta i Syd-Jylland. Återstoden har kunnat införskivas söderifrån tack vare den mycket omvistade bestämmelsen att alla i Syd-Jylland födda skulle äga rösträtt där. Men allt som allt blir det ca 18—20,000 tyskar, som nu gå med över till Danmark. Det gäller nu för Danmark att handla så klokt att slitningar icke skola uppstå — det lilla Danmark besjålas av en ärlig vilja att behandla främlingarna väl och geva dem deras fulla frihet. — Men först och främst är man hänförd över de många, som trots de 56 årens främmande herravälde dock troget hållit fast vid sitt gamla land. Det är särskilt på landsbygden, som den utpräglade danskheten finnes kvar, i städerna ställer sig saken annorlunda. Men både Sönderborg och Haderslev gävo dansk majoritet, något som var förvånande särskilt i fråga om den förstnämnda staden, till den stora tyska marinstationen varit förlagd, och där man således vid omröstningen hade att räkna med alla de här födda barnen, till de tyska officerarne och underofficerarne samt till den talrika tyska ämbetsmannakåren. Att staden Tönder skulle rösta tyskt visste man på förhand liksom att hela upplandet är utpräglat danskt. När detta skrives äro de exakta siffrorna från omröstningen icke kända: men man vet i runt tal hur den gestaltat sig för de olika amten. Haderslev amt 35,000 danskar, 6,000 tyskar, Aabenraa amt resp.

13,000 och 6,000, Sönderborg amt 16,000 och 5,000 samt Tönder amt 10,000 och 7,000. Tillsammans således 74,000 danskar och 24,600 tyskar. Dessa siffror utgöra ett eklatant bevis på att tyskheten aldrig lyckats tränga fram i denna del av Syd-Jylland. Likväl och med full rätt i ledet den berömde danske dikteren Henrik Pontoppidan en sång till Syd-Jylland med orden:

*"Det lyder som et Eventyr
et Sagn fra gamle Dage."*

För de flesta danskar är det verkligen något sagolikt vad som i dessa dagar när sin fullbordan. I en orolig och av split kännetecknad tid skall återföreningen med Syd-Jylland samla alla danskar till ett folk och ingjuta nytt mod och ny livskraft i de svaga. Men, helt visst, omröstningsresultatet i första zonen var man på förhand ganska lugn för, den allvarligaste delen blir andra zonen. Det är här som den avgörande striden kommer att utkämpas. Det är en strof, tror jag, som i dessa dagar ligger på alla danskars läppar och vilken till författare har den unge lyrikern Hans Ahlmann. Orden äro riktade till Flensburg och lyda så:

*I 1000 aar var Du Danmarks by
Du Barn av Danmark, bliv dansk paany!"*

Utgången i första zonen har ingivit de flesta av oss en berättigad förhoppning att denna önskan skall gå i uppfyllelse.

Aage Heiberg.

SITUATIONEN I TYSKLAND.

I och med ratificeringen av fredstraktaten mellan Tyskland och ententemakterna inställde sig för det förstnämnda landet den tidpunkt, då de i fredsfördraget inryckta utomordentligt hårda villkoren skulle uppfyllas. Intet tveivel råder om att det tyska folket besjålas av en uppriktigt vilja att infria de åtagna förpliktelserna, men det vill dock synas som skulle uppfyllandet av fredsfördragets bestämmelse om utlämnandet av de tyskar, vilka av ententen förklarats för "krigsbrottslingar", stöta på ödervärliga svårigheter. För att avvärja den fara som på grund av detta förhållande syntes hota fredsverket ingav tyska regeringen till den nyupprättade Ambassadörkonferensen vid dess första sammanträde ett förslag att i st. för den fordrade utlämningen ställa de åsyftade personerna inför en särskild tysk domstol, som under kontroll av ententemakternas befulmäktigade skulle rannsaka och döma de anklagade. Förslaget vann icke beaktande och den 3 febr. överlämnade Ambassadörkonferensens president, franske konseljpresidenten Millerand till Tysklands fredsombud i Paris *von Lersner* en not, vari utlämningskravet till alla delar vidhölls med angivande av de personer som inneslöts däri. De fruktade svårigheterna inställde sig omedelbart, i det att von Lersner, under förklaring att hans samvete förbjöde honom att medverka till utlämningen, vägrade att vidarebefordra noten, vilken han i st. återlämnade till Millerand. Samtidigt förklarade han att han icke i ärendet hänvänt sig till sin regering, utan ensam bure ansvaret för sitt handlingsätt.

Noten har sedan med kurir sänts till Berlin och överlämnats till tyska regeringen.

De i Tyskland lysta förhoppningarna att utlämningskravet skulle begränsas till endast de personer, som under kriget begått i verklig mening folkrättsstridiga handlingar och förbrytelser hava grymt gäckats. Utlämningslistan upptager flera tusen namn och man finner vid en överblick att det är Tysklands hela militära och politiska ledning från krigsåren som stämmas inför fiendedomstolarna.

Detta, av allt att döma, mindre av rättskänsla än av hämndbegär kännetecknade krav har i Tyskland framkallat den djupaste förtvimmelning på samma gång som en sjudande förbittring. Partimotsatserna hava utplånats och hela det tyska folket, från de ultrakonservativa till de oavhängiga socialisterna, står enigt i uppfattningen, att ett tillmötesgående i utlämningsfrågan skulle hölja det tyska namnet med outplånlig vanära. Den tyska regeringen har efter långa överläggningar utfärdat en förklaring, att den anser utlämnandet omöjligt, men står fast vid sitt ändrad att ställa de anklagade inför tysk domstol. I samma riktning uttalar sig *tyska riksrådet*, vilket är sammansatt av representanter för de tyska stärfatarna. Utlämningskravet har vidare tillbakavisats av de olika politiska partierna, personer i ledande ställning liksom även av rikssvärngrupperna. Även den tyska prässen protesterar enhälligt mot utlämnandet.

Av uttalanden i den franska och engelska prässen synes framgå, att man i de ifrågavarande länderna, ehuru visserligen en rätt stark opposition mot utlämnandet gör sig gällande, icke torde vara vilig att avstå från det framförda kravet.

INNEHÅLL: Advokaten Erik Lidforss (biografi och hellsidesporträtt). — Anders Zorn 60 år. — Nordiska jordbrukarekongressen i Göteborg. — Omröstningen i Syd-Jylland. — Konferensen mellan Finland och randstaterna. — Socialdemokratiska partikongressen i Stockholm. — Den tyska utlämningsfrågan. — Flygolyckan på Malmstätt. — Kvartettsängsällskapet i Hålsingborg 25 år. — Sport och idrott. — Bilder från Danzig. — Veckans porträttgalleri m. m.

Eftertryck av text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angivande av källan förbjödes vid laga följel.
För Berättelser och Historietter gäller o villkorligt förbud.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG.